

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi A. A. z Ž., ki jo zastopa B. B., odvetnik v Z., na seji dne 23. oktobra 2003

odločilo:

- 1. Odločba Senata za prekrške št. Pp-1905/03 z dne 21. 3. 2003 in odločba Sodnika za prekrške Ljubljana št. P-17972/01-KU z dne 23. 1. 2003 se razveljavita.**
- 2. Postopek o prekršku v zadevi P-17972/01-KU Sodnika za prekrške Ljubljana zoper obdolženo A. A. se ustavi.**
- 3. Stroški postopka v zadevi iz prejšnje točke bremenijo proračun.**

Obrazložitev

A)

1. Z odločbo o prekršku je bila pritožnica spoznana za odgovorno storitve treh cestnoprometnih prekrškov. Izrečena ji je bila enotna denarna kazen ter stranska kazen prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, naloženo pa ji je bilo tudi plačilo povprečnine. Pritožnično pritožbo zoper prvostopenjsko odločbo je Sodnik za prekrške zavrgel, ker je bila vložena prepozno. Senat za prekrške je predlog za vrnitev v prejšnje stanje in pritožbo, ki ju je vložil pritožničin zagovornik, štel kot pritožbo zoper odločbo Sodnika za prekrške o zavrženju pritožnične pritožbe. Senat za prekrške je zagovornikovo pritožbo zavrnil kot neutemeljeno in potrdil prvostopenjsko odločbo o zavrženju pritožbe.

2. Pritožnica zatrjuje kršitev pravice do enakosti pred zakonom (14. člen Ustave) oziroma enakega varstva pravic (22. člen Ustave) ter kršitev pravice do sodnega varstva (23. člen Ustave). Senat za prekrške naj bi s svojim stališčem, da je do zamude pritožbe prišlo po krivdi pritožnice, nedopustno posegel v navedene ustavne pravice (smiselno tudi v pravico do pritožbe iz 25. člena Ustave). Senat za prekrške naj ne bi razumno in pravno utemeljeno argumentiral svojih pravnih stališč z zatrjevanjem, da "če bi pritožnica želela vložiti vlogo ustno na zapisnik pri prvostopenjskem organu, bi to lahko storila v času uradnih dni in časa sprejemanja za neavbljene stranke". Senat za prekrške naj bi o pritožbi odločal po preteku dveletnega absolutnega zastaralnega roka, saj naj bi pritožnica storila prekršek 13. 3. 2001, seja Senata za prekrške pa je bila dne 21. 3. 2003. Pritožnica predlaga, naj Ustavno sodišče zadrži izvršitev izpodbijanih odločb.

B)

3. Senat Ustavnega sodišča je s sklepom z dne 4. 7. 2003 ustavno pritožbo sprejel v obravnavo ter do končne odločitve Ustavnega sodišča zadržal izvršitev odločbe Senata za prekrške v zvezi z odločbo Sodnika za prekrške Ljubljana.

4. V skladu z določbo 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - v nadaljevanju ZUstS) je bila ustavna pritožba poslana Sodniku za prekrške Ljubljana in Senatu za prekrške, ki nanjo nista odgovorila.

5. Pravica do pritožbe v postopku o prekršku ima svoj ustavni temelj v 25. členu Ustave. Po tej določbi je vsakomur zagotovljena pravica do pritožbe ali drugega pravnega sredstva proti odločbam sodišč in drugih državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil, s katerimi ti odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih. Ustavno sodišče je že v svoji odločbi št. U-I-98/91 z dne 10. 12. 1992 (Uradni list

RS, št. 61/92 in OdlUS I, 101) poudarilo, da smisel tega ustavnega zagotovila ni le v tem, da zagotavlja posamezniku pravico do vložitve pravnega sredstva, temveč predvsem v tem, da lahko z vložitvijo pravnega sredstva učinkovito brani in varuje svoje pravne interese.

6. Po tretjem odstavku 182. člena Zakona o prekrških (Uradni list SRS, št. 25/83 in nasl. - v nadaljevanju ZP) se pritožba zoper odločbo o prekršku lahko vloži pisno ali se poda ustno na zapisnik pri organu, ki je izdal odločbo o prekršku.

7. Navedena določba ZP ureja način vložitve pritožbe enakovredno tako za primer, ko se vloži pisno, kot za primer, ko se pritožba poda ustno na zapisnik. Možnost, da se pritožba poda ustno na zapisnik, je razumeti kot možnost, da se to stori ves čas, ko organ za postopek o prekrških dela. Pravilnik o notranjem poslovanju organov za postopek o prekrških (Uradni list SRS, št. 18/1986 in nasl. - v nadaljevanju Pravilnik) sicer ureja t. i. uradne dneve¹, vendar bi bila njegova razlaga, po kateri bi bilo mogoče pritožbo podati zgolj v posameznih dnevih in v določenih urah znotraj delovnega časa organa v neskladju s 25. členom Ustave.

8. V obrazložitvi svoje odločbe Senat za prekrške navaja: " da se je obdolženka pri prvostopenjskem organu zglasila zadnji dan roka za vložitev pritožbe, to je bilo dne 31. 12. 2002 ob 14. uri, ko je organ zaradi predprazničnega dne že zaključil z delom. Če želi oseba podati vlogo ustno na zapisnik pri prvostopenjskem organu, lahko to stori v času uradnih dni in časa sprejemanja neavbljenih strank, kar v skladu s 30. členom Pravilnika določi predstojnik organa. Obdolženka bi se torej morala pravočasno pozanimati, kdaj lahko vloži pritožbo ustno na zapisnik (pri Sodniku za prekrške v Ljubljani so uradni dnevi za neavbljene stranke določeni za ponedeljek, sredo in petek, 31. 12. 2002 pa je bil torek, ko ni bilo uradnega dneva za neavbljene stranke) "

9. V konkretnem primeru je Sodnik za prekrške pritožnico v skladu z ZP pravilno poučil o možnosti pritožbe, ki jo je mogoče vložiti bodisi pisno po pošti bodisi podati ustno na zapisnik pri Sodniku za prekrške Ljubljana. Možnosti podaje pritožbe ustno na zapisnik pri tem ni omejeval zgolj na ponedeljek, sredo in petek. Senat za prekrške je tretji odstavek 182. člena ZP v povezavi s 30. členom Pravilnika razlagal tako, da lahko pritožnica svojo pravico do pritožbe pri Sodniku za prekrške Ljubljana uveljavlja tako, da jo poda ustno na zapisnik zgolj na navedene tri dni v tednu. Takšno stališče Senata za prekrške nima opore v tretjem odstavku 182. člena ZP. Po njem pritožnica ne bi imela možnosti vložiti pritožbe na zapisnik na zadnji dan pritožbenega roka. Pri tem tudi ne more biti odločilno navajanje Senata za prekrške, da "če ni bilo mogoče podati pritožbe ustno na zapisnik, je imela še vedno možnost s priporočeno pošiljko oddati pritožbo pisno na pošti", saj prepušča ZP izbiro načina vložitve stranki, torek, 31. 12. 2002, pa je bil običajen delovni dan, četudi predpraznični, ko organ dela. Niti Sodnik za prekrške niti Senat za prekrške ne moreta spreminjati ali celo ukinjati procesne ureditve, ki ureja način vložitve pritožbe. Glede na navedeno predstavlja zavzeto stališče kršitev pravice do pritožbe (25. člen Ustave).

10. Ker je odločbi razveljavilo že iz tega razloga, Ustavno sodišče ni ugotavljalo, ali so podane kršitve drugih ustavnih pravic.

11. Glede na naravo ugotovljene kršitve človekove pravice in glede na to, da so izpolnjeni pogoji iz prvega odstavka 60. člena ZUstS, je Ustavno sodišče z uporabo določbe 1. točke prvega odstavka 167. člena ZP odločilo, da se postopek o prekršku zoper pritožnico ustavi (2. točka izreka). Ker je Ustavno sodišče samo odločilo o pritožnični pravici, je bilo treba v skladu z določbo četrtega odstavka 176. člena ZP odločiti tudi o stroških postopka o prekršku (3. točka izreka).

C)

12. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 59. člena in prvega odstavka 60. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Dragica Wedam Lukić ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, dr. Zvonko Fišer, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk in Jože Tratnik. Odločbo je sprejelo soglasno.

Št. Up-419/03-17

Ljubljana, dne 23. oktobra 2003.

Predsednica

dr. Dragica Wedam Lukić

Opomba:

1 Prvi odstavek 30. člena Pravilnika določa: "Uradne dneve za neavbljene stranke določi predstojnik organa za postopek o prekrških z letnim razporedom dela."